

Præster, provster og biskopper.

Biskoppen er stiftets øverste myndighed i kirkelige sager.

Der er en biskop i hvert stift, og dermed 10 biskopper i Danmark og en i Grønland. Alle biskopper er lige.

Færøerne er siden 2008 ikke længere et stift i den danske folkekirke, men den færøske biskop deltager fortsat ved folkekirkens bispemøder.

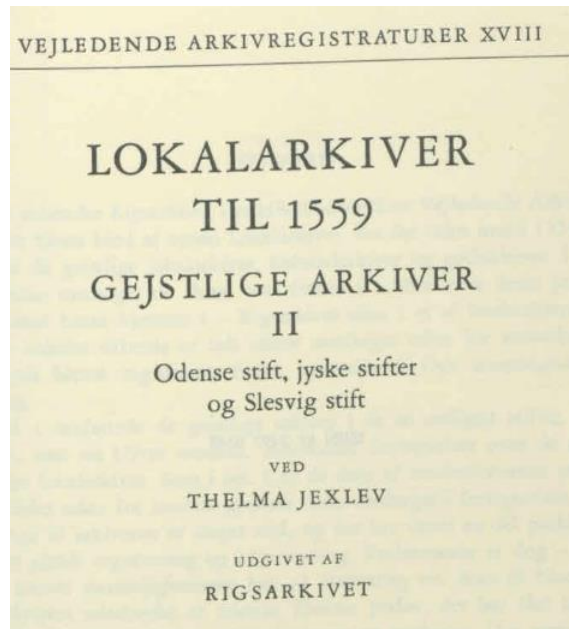
Tilsyn og klageinstans

Det er biskoppens ansvar at føre teologisk tilsyn med præsterne. Det teologiske tilsyn er til for at sikre, at præsternes virke hviler på det folkekirkelige grundlag.

Biskoppen fører også tilsyn med forretningsgangen i menighedsråd og provstiudvalg, og han eller hun er på en række områder klageinstans i forhold til deres afgørelser.

Biskoppen er også ansvarlig for fordelingen af præstestillinger i stiftet og skal give tilladelse til at dispensere fra ritualer og gudstjenesteordninger.

Hvis der kommer forespørgsler om lov til at bruge af kirken til andet end gudstjenester og kirkelige formål, er det også biskoppen, der skal give tilladelse.

Prøv at søge i [Daisy](#)

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: -

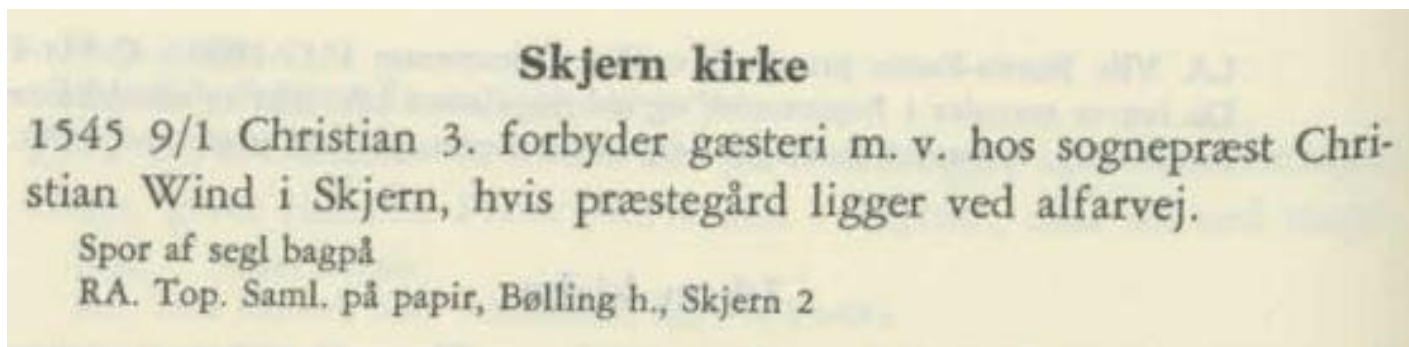
Vælg: [Gejstlige Arkiver, Ribe Biskop](#)

og herefter [Vejledende Arkivregistratur](#)

Herefter åbner der sig mange oplysninger til lokalhistorien.

Se oplysninger fra [Idum, Vedersø og Brejning kirker](#).

Indulgens, (af lat. indulgentia overbærenhed, af indulgere bære over med), det at være indulgent.

Provst.

Brian Krüger Iversen, ny provst i Herning Søndre Provsti

Provst er en overordnet gejstlig med rang lige under [biskop](#), på hvis vegne, der føres [tilsyn med præsterne](#) og kirkerne i et [provsti](#), dvs. en administrativ enhed bestående af flere [sogne](#) og underlagt et [stift](#). Provstens funktion og rolle omtales allerede i [Danske Lov](#), hvor provsten beskrives som biskoppens medhjælper, der skal "*see til, at alting gaar allevegne skikkelig og ret til*" (D.L. 2-16-1)

Folkekirken er inddelt i 103 provstier med hver sin provst og provstiudvalg. Provstierne omfatter i gennemsnit cirka 20 sogne. Der er dog meget stor forskel på antallet af sogne i provstierne. Nogle provstier består af 5-6 sogne i byområder, imens der kan være flere end 40 sogne i enkelte provstier i landdistrikterne.

Provstiudvalgets arbejde

I hvert provsti er der et provstiudvalg, som består af provsten, en præst og 4-8 medlemmer, der er valgt af menighedsrådene.

Provstiudvalget har ansvar for at koordinere den folkekirkelige økonomi imellem sognene i provstiet. Provstiudvalget fastsætter således rammerne for de lokale kirkelige kassers budgetter samt det beløb, der skal udskrives i kirkeskat til de lokale kasser.

Provstiudvalget er i øvrigt godkendende instans på en række økonomiske, administrative og bygningsmæssige områder i forhold til menighedsrådenes beslutninger. Provstiudvalgets kompetence i forhold til økonomien kan overdrages til et budgetsamråd, der består af repræsentanter for menighedsrådene samt af provstiudvalget.

Provstiet er også ramme om tilsyn med menighedsråd, kirker og kirkegårde i provstiets sogne. Desuden er provstier i stigende grad ramme om samarbejde mellem sognene i forhold til såvel kirkelige aktiviteter som administrative opgaver.

Der findes et utal af protokoller som kan fremsøges i [Daisy](#)

Arkivskaber eller arkivserie: ?

Arkivskaber: ?

Arkivserie: ?

Periode: -

Der blev fundet **841** poster.

Side **1** af 2.

Bemærk at en stor del af materialet skal ses på en af Rigsarkivets afdelinger.

Der findes mange indberetninger om skolevæsenet og skifter.

Præst af græsk: presbytos, der betyder 'ældre', var betegnelsen for en menighedsforstander i oldkirken. I vore dage betegner præsten en religiøs embedsmand, hvis opgave er at lede en religions gudstjenester og

forrette dens riter, bønner og religiøse ceremonier og ritualer. Præster eller præstelignende embeder findes i størstedelen af verdens religioner. En dansk præst blev tidligere tiltalt med tiltaleformen ærværdighed.

Præsten

Præstens hovedopgave er at forkynde evangeliet og forvalte sakramenterne. Med andre ord: At prædike og holde nadver og dåb.

Derudover har præsten en bred vifte af andre opgaver. Det kan være sjælesorg og samtaler med folk, som har det svært, vielser, konfirmation og undervisning.

Præsten deltager også i menighedsrådsmøder, besøger beboere i sognet i forbindelse med f.eks. sygdom og dødsfald, samarbejder med den lokale skole, plejehjem, foreninger eller med religiøse ledere fra andre trosretninger.

Arbejdet varierer ud fra menighedens sammensætning og det område, kirken ligger i.

Kirkebogsførende sognepræst

I hvert sogn eller pastorat har en præst titlen 'kirkebogsførende sognepræst og begravelsesmyndighed', der bliver forkortet 'sognepræst (kbf)'

Den kirkebogsførende sognepræst har officielt ansvaret for personregistrering i sognet. Folkekirken varetager personregistrering for staten, når det gælder

fødsel, navngivning, dåb, vielse, dødsfald og begravelse. I praksis er det ofte en kordegn eller en præsteseekretær, der varetager personregistreringsopgaven.

Den kirkebogsførende sognepræst er begravelsesmyndighed på alle anmodninger om begravelse eller bisættelse af personer, som havde bopæl i det pågældende sogn. Havde afdøde ikke bopæl her i landet, er sognepræsten på dødsstedet begravelsesmyndighed

Funktionen som begravelsesmyndighed indebærer, at sognepræsten skal træffe afgørelser om, hvorvidt der skal afholdes en kirkelig begravelse eller bisættelse, og om der skal foretages begravelse eller ligbrænding. Præsten skal sikre, at afdødes egne ønsker så vidt muligt følges.

Se hvordan det gik da [Gjellerup havde besøg af biskoppen fra Ribe](#) i 1903.

Næste gang ser vi på præstens mange opgaver i lokalsamfundet.